

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/634452/EPRS_STU\(2020\)634452_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/634452/EPRS_STU(2020)634452_EN.pdf)

- Automating Society Report 2020: <https://automatingsociety.algorithmwatch.org/>

Допълнителна литература, задълбочено разглеждаща поставените въпроси:

Eva Brandt, Thomas Binder, Elizabeth B.-N. Sanders. Инструменти и похвати: Начини за ангажиране на споделяне, правене, превъплъщаване. В Международното ръководство на Рътлидж за съвместен дизайн. Рътлиндс, Ню Йорк, NY. 145-181.

Активност 3.2.2 - Ролята на заинтересованите страни в ИИ

Прогнозна продължителност	40 минути
Изисквания	Модул 1 и 2
Използвани хардуерни и софтуерни инструменти	Присъствено Голям лист, цветни химикали/ лепящи листчета. Дистанционно Софтуер –софтуер за бяла дъска със сътрудничество в реално време. Видеоконферентен софтуер. Хардуер –настолен/лаптоп компютър с мишка или таблет.
Тип оценяване	Устно представяне на работната група. Оценяване според качеството на идеите и разнообразието на представените проблеми.

Процедури(стъпки)

Предварителни материали

- Учителят напомня на учениците идеята за алгоритъма като процес на изказване на мнение или вземане на решение (Дейност 3.1.2), предоставяйки примери за това как интересите/мненията на заинтересованите страни се отразяват в резултата.

Директно преподаване

- След това учителят трябва да обясни концепциите за заинтересованите страни, ценностите и целите по отношение на алгоритмите.

3. Опишете целта на дейността, т.е. идентифициране на ключови етични твърдения, възможни мотивации за целите на различните заинтересовани страни и конфликт/съгласуване между тях.

Практически упражнения с насоки

4. Учениците научават, че алгоритмите са набор от инструкции, които променят входа, за да произведат изход. След това учениците трябва да напишат конкретен алгоритъм за хипотетичен учител робот: т.е. процедурата за провеждане на „най-добрия“ урок по природни науки (SDG 4 – Качествено образование).
5. Разделени на групи, учениците идентифицират заинтересованите страни, които се интересуват от урока по природни науки и им се възлагат различни роли във всяка група (тази на ученик, учител, родител, директор на училище и т.н.). След това в групите учениците изследват значението на „най-добрия урок“ и виждат как техните различни мнения и интереси се отразяват в техните алгоритми.
6. Всяка група отбелязва на постер въпросите и съмненията, които възникват в работата им, и ги представя пред класа.

Проверка за разбиране

7. Учителят ръководи колективно сравнение на работата, извършена от групите, и припомня целта на дейността, като подчертава как в развитието на технологиите има различни интереси и как е трудно да се направи „най-добрият“ избор, без да се вземат предвид различните перспективи.

Отстраняване на проблеми

Потенциален проблем	Потенциално решение
Трудности при приемането на гледни точки, различни от собствените, или обсъждането на противоречиви гледни точки на различни заинтересовани страни.	Накарайте всяка група да изработи специфичните гледни точки на отделна „заинтересована страна“. Съберете различните гледни точки след това.
Учениците се отклоняват от дискусията, обсъждайки неуместни въпроси.	Учителите могат да избегнат обсъждането на неуместни въпроси от учениците, като наложат структуриран подход и дадат навременни съвети.

Ресурси за учителите

Ресурси за учители за това какво е етична матрица и как да я изградите:

- Този ресурс на Масачузетския технологичен институт за обучение по изкуствен интелект и етика за ученици от средното училище (10-14 г.) предоставя насоки за обяснение и изграждане на етична матрица, базирана на концепцията за алгоритмите като мнение (свързано с концепцията за пристрастност към алгоритъма). Включва слайдове, ръководство за учителя и лист с дейности (на английски език)
<https://docs.google.com/document/d/1e9wx9oBg7CR0s5O7YnYHVmX7H7pnlTfoDxNdrSGkp60/edit#>
- Кратко ръководство за това как да управлявате диалога относно спорни въпроси в класната стая: Труден диалог в класната стая Насоки и дейности, които да дадат на учителите умения да управляват труден диалог – Ресурс за обучение от Института за глобална промяна на Тони Блеър:
<https://generation.global/assets/resources/difficult-dialogue-english.pdf>

По-задълбочена литература:

- Mepham, B., Kaiser, M., Thorstensen, E., Tomkins, S., & Millar, K. (2006). *Ethical matrix manual*. LEI, onderdeel van Wageningen UR.
- Jensen, K.K., Forsberg, EM., Gamborg, C. et al. Facilitating Ethical Reflection Among Scientists Using the Ethical Matrix. *Sci Eng Ethics* **17**, 425–445 (2011).
<https://doi.org/10.1007/s11948-010-9218-2>
- Ethical Matrix Manual: <https://core.ac.uk/download/pdf/29269684.pdf>

Активност 3.2.3. - Етичен кодекс на класа

Прогнозна продължителност	40 минути
Изисквания	Модули 1 и 2. Голям лист, цветни химикали.
Използвани хардуерни и софтуерни инструменти	Дистанционно: Софтуер – видеоконферентен софтуер. Текстов редактор и презентационен софтуер в реално време за онлайн сътрудничество. Хардуер – настолен/лаптоп компютър